

KOMÁROM és VIDÉKE

PÁRTONKIVÜLI FÜGGETLENSÉGI 48-as POLITIKAI HETILAP.

Megjelenik: Vasárnap a kora reggeli órákban.

Előfizetési ár:
 Egész évre helyben 4 korona vidéken 6 korona.
 Fél évre " 2 " " 3 "
 Negyed évre " 1 " " 1.50 "
 Egyes szám ára 3 fillér.

Kiadóhely: Kesztyös és Kiadóhivatal:

Kis-Baross-utca 1. sz.

Előfizetési és hirdetési díjakat a

kiadóhivatal veszi fel.

Apró hirdetések egyszeri közlése 15 szög 1 korona.

Minden további szó 6 fillér. Nyitférti közlemények garmond sora 30 pelit sora 40 fillér.

Kéziratokat nem adunk vissza.

V. évfolyam.

25. szám.

Komárom, 1908. június hó 28.

Pálinka és lakáskérdés.

A legelkeseredettebb ellenzéki existenciának is, ha csak egy szemernyi igazságérzet lakik benne, el kell ismernie, hogy évszázadok óta nem volt még Magyarországon államkormányzat, mely annyi jót és üdvösset alkotott volna a nép javára, mint a jelenlegi. Az ország lakosságának minden rétegét érintő üdvös reformalkotások egész sorozata vált ténynyé a legutóbbi időben, melynek kitünő hatása már a legközelebbi jövőben áldásosan lesz érezhető minden vonalon. Évtizedek mulasztásait pótolják most, mondhatni, vehemens gyorsasággal, ugyanarra, hogy gyakran magunk is szinte megdöbbenünk a gyári készség fölött, amelylyel a törvényhozás a legéletbevágóbb közgazdasági és szociális törvényjavaslatokkal végez ez azokat a becikkelyezésre alkalmassá teszi.

Legujabban két ilyen új javaslat köti le a közérdeklődést. Az egyik közgazdasági, a másik szociális jelentőségű.

Az egyik az új szeszadó törvényről szól. Elvileg semmi olyan törvényt amely a szesz árusításáról és terjesztéséről szól nem helyeslünk. Mert a pálinka nem okoz kisebb rombolást a magyar népben, mint a tüdővész. Azáltal, hogy olcsó izgató italhoz jut a legszegényebb nép osztály nem csak a mai, de a jövő generáció is elkorcsosul. Miután nálunk az állam főjövédelme a szeszfogyasztási adó, mindenképpen terjeszti az alkoholt és így hasztalan alakulnak nálunk az antialkoholista egyesületek, mert állami támogatás mellett terjesztetik a tömeggyilkos méreg. Üdvözöljük a szeszadó javaslatot abból a szempontból, hogy a szesz adóját fölemeli. Ezzel megdrágítja a pálinka árát s ennek ellenében jobb minőséget fognak árusítani. De ez a jobb minőségű is gyilkosa a szervezetnek, ha mint a munkásosztály teszi rendszeresen és nagy mértékben fogyasztják ezáltal jobban szerették volna, olyan magasra emelik a szeszfélék árát, hogy azokat a szegény ember meg nem vásárolhassa. De sajnós nem ez a szempont vezette a törvényhozást az új szesz törvény megalkotá-

sánál, hanem az a szempont, hogy a mezőgazdasági szesztermelőknél több kedvezményt juttassanak. Együttal, hogy az ipari szesztermelőktől bizonyos kedvezményt elvonjanak. Igazán nem értjük hogy mért kell az ipari szesztermelőktől kedvezményt megvonni, a mikor a mezőgazdaságiaknak kedvezni akarunk? Felfogásunk szerint lehet kedvezni mind a kettőnek. S tekintettel kell lenni arra is, hogy az ipari szeszgyártás sokkal nagyobb tőkebefektetést igényel mint a mezőgazdaság. Hogy ha már nem mérsékeljük a pálinka fogyasztást ne csináljunk priviligiumokat a pálinka gyártás terén.

A másik, a szociális jelentőségű reform a tízezer Budapesten építendő munkáslakásról szól. Ha a tízezer lakás felépül, harminc esztendőre megoldottnak tekinthető a budapesti lakáskérdés.

De szükséges, hogy az államkormányzat ne álljon meg ennél az első lépésnél és terjeszse ki figyelmét a vidékre is. Itt is vannak túlszűfolt lakások. Egyik-másik vidéki városban, így a mi városunkban is szomorú állapotok tapasztalhatók. Különösen az

„Komárom és Vidéke“ tárcája.

Szőlősgazdáink kilátásai.

A „Köztelek“ az Országos Magyar Gazdasági Egyesület hivatalos közlönye a „Gazdasági Lapok“, az „Erdélyi Gazda“, az Erdélyi Gazdasági Egyesület hivatalos közlönye, a „Budapesti Hírlap“, a „Pesti Hírlap“ az „Egyetértés“, a „Magyarország“ a vidéki sajtó, önálló cikkekben foglalkoztak már Schloesing Theiophil világhírű franciaországi mezőgazdasági vegyész által feltalált és Franciaországban gyártott a szőlő és más kerti és gazdasági növények gomba és rovarirtó szereivel. De ez természetes is. Eddig majdnem teljesen tehetetlenül és védtelenül állottunk szemben ezen egész termelésünket veszélyeztető ellenségünkkel, nem volt semmi alapos védekezési rendszerünk és ha mégis néha-néha tudtunk valamelyest eredményt elérni, az tisztán a szerencsés véletlennek köszönhetjük. Schloesing felszereléseit Franciaországban, Algirban, Spanyol és Görögországban, a Rajna mentén fényesen beváltak és most Magyarországon is kaphatók. A gazdáknak már oly sok minden jó dolgot ajánlottak, melyekkel azután felsültek, hogy

bizalmatlansággal kell fogadnunk minden eddig nálunk ismeretlen szert. Öszintén megvalljuk, hogy a most nálunk bevezetett Schloesing szerekekkel szemben sem viseltetnénk bizalommal, ha azokat nem oly kiváló elme mint Schloesing, a francia Institut tagja találta volna fel és gyártaná és ha oly világraszóló szaktekintélyek mint Viala, Ravaz, Degrully, Delacroix, Pacottet, Gorcanon, a Montpellier-i francia világhírű gazdasági főiskola hírneves nagy tanárai, Moline volt francia miniszterelnök és földművelésügyi miniszter, az európai agráriusok szellemi vezére (az Országos Magyar Gazdasági Egyesület disztagja), Tisserand, francia államtanácsos, a franciaországi mezőgazdasági ügyek vezetője, Európa egyik legelső mezőgazdasági gyakorlati szaktekintélye, ugyancsak az Országos Magyar Gazdasági Egyesület disztagja oly melegen nem ajánlanák. Ily ajánlások után azt hisszük, hogy minden szőlősgazda birtokos és kertész kötelessége Schloesing szereivel komoly és több irányú kísérletet tenni és ha a szerek jónak bizonyulnak nálunk is, azokat használatba venni, hogy végre a mi statisztikánk is javuljon. Mig ugyanis nálunk egy hektár szőlőn 13 hektoliter átlagos bortelemés van kimutatóva 19 (

ban, addig Franciaországban 31, Algirban 41 hektoliter ugyanazon a területen de mindent, hol Schloesing szereivel védekeznek minőségileg és mennyiségileg sokkal nagyobb eredményeket érnek el a szőlősgazdák, min nálunk. Az annyi esélynek kitétt gazdára az amugy is már majdnem elviselhetetlenné vált terhek mellett bizony ráférne, ha végre az eddiginél megbízhatóbb módot kapha a boldogulásra.

Mint velünk illetékes helyről közlik, a Schloesing-ház Marseille-ben minden Magyarországon előforduló új gomba vagy rovarbetegséget készséggel és díjmentesen megvizsgál, megállapít és azok irtására nézve tanácsot szolgál, ha eziránt a magyarországi képviselőlet útján hozzáfordulnak. Schloesing azonfelül, hogy ő maga a nagy tekintély és szakférfi, állandó tudományos összehozottatást tart fenn Franciaország legnagyobb agrónomusaival, növény pathológusaival és agrikulturnál vegyészeivel és a francia földművelési ministerium növény pathológiai, agrikulturnál és agrónomai osztályával és a ki tudja, hogy Franciaország szőlő és mezőgazdasága mily fejlett, magas nívőn áll, ezt a nagyfontosságú körülményt értékelni is fogja tudni.

egésztelen, nedves, rozoga, tulzsufolt lakások szempontjából. A legszegényebb néposztály nálunk is gyalázatos odokban, utálatos bűzbarlangokban lakik és elsődrendű szociális földadat már a közegészségügy szempontjából is, hogy ezeken a bajokon segítsen, Minden vidéki város szívesen áldoz munkáslakásokra, ha ebben az állam támogatja. Eppen ezért ilyen szellemű törvényjavaslatot is kérünk.

Gazdák országos gyűlése.

A mezőgazdasági érdekképviselő.

A földmivelségi miniszter megbízást adott Bernáth Istvánnak és Rubinek Gyulának, — utóbbi az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója, — a mezőgazdasági érdekképviselőtről szóló törvényjavaslat tervezet elkészítésére.

Nagy és fontos érdeke a magyar gazda közönségnek, hogy ez a törvényjavaslat tervezet úgy kerüljön a képviselőház asztalára, mint az egységes gazdatársadalom osztatlan közös óhajta, kívánsága, hogy az törvényerőre emeltesék.

Közelebből véleményezés céljából megkapja ezen törvényjavaslat-tervezet a Komárom-vármegyei Gazdasági Egyesület is s módjában lesz a mezőgazdasági érdekképviselőt rég vajudó kérdésében véleményt adni.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület most, a törvényjavaslat-tervezet leküldését megelőzve, felhívja az ország valamennyi gazdasági egyesületét, hogy a törvényjavaslat-tervezetet, — mint amely magában foglalja és kielégíti mindazon jogos kívánalmat és igényt, amely a multban az érdekképviselői szervezkedéssel szemben épp a gazdasági egyesületek részéről felmerült — támogassák, hogy a mezőgazdasági érdekképviselőt nem egy felülről erőszakolt intézkedés, hanem egy alulról, az érdekeltség által követelt szervezkedés törvényesítésék. A kormány ugyanis csak akkor lesz hajlandó a törvényjavaslatot benyújtani, ha e mellett a gazdatársadalom közvéleménye lehető nagy egyhangúsággal nyilatkozik meg.

Nincs kétségünk az iránt, hogy az O. M. G. E. felhívása visszhangra fog találni a „Komárom-vármegyei Gazdasági Egyesület“ tagjainál és a törvényjavaslat-tervezet meleg támogatásban részesítik.

A beérkező vélemények s a törvényjavaslat-tervezet tárgyalását illetőleg Darányi Ignác földmivelségi miniszter abban állapodott meg az O. M. G. E. vezetőségével, hogy az október 20-án, gróf Károlyi Sándor szobrának leleplezésével egyidejűleg tartassék meg, s ő a szövetségi nagy gyűlés állásfoglaláshoz képest fogja a törvényjavaslat-tervezet a házhoz benyújtani.

S z i n h á z.

A hét műsorában az ujság ingerével hatott, hogy hétfőn nagy kabaré előadás volt budapesti minta szerint. A műsoron helyi szerzők munkái is szerepeltek. Kedden pedig Hidy Irén soubret primadonna vendégszerepelt e szezonban már harmadszor.

Itt említjük meg, hogy színészeink még több mint egy hónapig maradnak itt, a mely idő alatt több nagyszerű darabot fognak

bemutatni. Így pl. Bródy neves színműve A tanítónő már e héten színpadra kerül. Szerényen folynak a próbák A gyermek, A bíboros, A tatárjárás, A naftalin és más nevezetesebb darabokból. Ugy halljuk, hogy elsődrendű vendégszereplésekben is lesz módjában a közönségnek gyönyörködni, így pl. Hegedűs Gyulában, aki Az ördög címszerepét fogja adni.

A szinkör heti műsora a következőképp folyt le.

Szerdán „A nagymama“ Csiky Gergely vigjátéka ment, mint a Közművelődési Egylet által rendezett gyermekelőadás. Sokan a mult heti gyermekelőadásra gondoltak s tartottak tőle, hogy ez este is hasonló gyenge előadásban lessz részük. De örömmel konstatáljuk, hogy kellemesen csalódtak. Az előadás, ugy a szereposztás, a szereplők játéka, mint gördülékenység tekintetében a legjobbak közé tartozott. A közönség, amely tulnyómólag fiatal leányokból állt pompásan mulatott. Halmi Kornélia a grófnőt finom előkelőséggel játszotta. Szabó Irma (Mártha) ez este is elragadta gyönyörű játékaival a közönséget. Igen szép sikert ért el Egri Berta a negyedszázados mátkaságban fonnyadó Szerafin szerepében. H. Virág Irma is (Galambosné) igen jó volt. Radó Aranka, Füredi Ilona rövid szerepükben is jól alakítottak. Szalóki ez este igazán remekelt Tódorka szerepében. Földesi pompás alakítást nyújtott mint Ernő. Árkosi a mokány ezredeset életlenül játszotta meg. Czako is nagyon jó volt, mint nyugalmazott lelkész.

Csütörtökön. Két előadás volt, délután a „Helyreasszony“ Kada Elek népszínműve ment telt ház előtt. Este a „Dollárkirályné“ operett került színpadra e szezonban már negyedszer. A fülbemászó zenéjű darab ez este is telt házat vonzott. A nők közül Moly, Radó, Füredi, Halmi, a férfiak közül Szalma, Szántó, Árkosi, Szalóki és Szalai értek el szép sikert. Az iszplangi duettet (Füredi és Szántó) ezúttal is meg kellett ismételn.

Pénteken. „A válás utjai“ Gavoult vigjátéka ment telt ház előtt. Az esnek érdekességét emelte, hogy Szabó Irma a társulat e nagyteljeségű tagja is játszott, mondanunk se kell, hogy játéka tökéletes, őszinte volt. Radó Aranka ez este is kedvesen játszott. Halmi Kornélia a zsémbes ven leányt természetes játékaival juttatta érvényre. Szép sikere volt Földesinek, aki intrikus szerepében zajos tapsokat meg is érdemelt. Szalóki most is sokszor megnevettette a közönséget.

Vasárnap. Két előadás volt, délután a „Bor“ Gárdonyi színműve került színpadra közepes ház előtt. Este megismételték a „Három feleség“-et, mely az előzőhöz hasonlóan telt ház előtt ment.

Hétfőn. Helyi vonatkozású nagy „Kabaré“ volt, amely szépszámu előkelő közönséget vonzott a szinkörbe. Tuba Károly poétikus prólóga nyitotta meg a változatos műsort, amelyet Czako Micike kedvesen, leányos bájjal adott elő. A közönség zajos tapsokkal jutalmazta a szerzőt, s az előadót. A kabaré első részében igen szép sikere volt Sz. Pozsonyi Lenkének, aki műdalokat énekelte az ő gyönyörű, csengő hangjával. Radó Aranka bájos kedvességgel adta elő énekestáncos monológját. Nagy sikert ért el Szántó népdalaival, Rajz Irénke és Szalay a kékvők táncossal. A műsor második részét Baranyay József dr. „Utazás egy eljegyzés körül“ című humoros darabja nyitotta meg, amelyet Szalóki és Szabó Irma adtak elő. Szabó Irma oly lebilincselő, természetes leányos bájjal, fiatalos hévvel adta szerepét, hogy zajos tapsokat kapott. Dal a komáromi zsurról; Tuba Károly szatirikus verse következett Földesi határos előadásában. Szép sikert ért el Füredi Ilonka és Szántó iszplangi duettje, Szalóki kupléi stb. A conferenciére Szalóki volt, aki a színésznek szívügyeit is feltárlta a publikumnak. A közbeszólások, a mi a kabarét igazi kabarévá teszik, nem sikerültek ez este, a conferenciére-t mintha

elhagyta volna a tárgyilagassága, kissé vastagon vágott vissza.

Kedden „A vigözvegy“ Lehár operettje ment üres ház előtt. A címszerepét Hidy Irán játszotta igen kedvesen, Szalma (Doniló) ez alkalommal is ügyes partnernek bizonyult. A kis számu közönség a szereplőket gyakran nyílt színen is megtapsolta.

H i r e k.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter az ipari és keresk. alkalmazottaknak biztosításáról szóló 1907. XIX. tc. alapján Komáromban szervezett választott bíróság elnökévé Kéri Miklós dr. komáromi törvényszéki bírót, elnök helyettesé pedig Gergely József ugyancsak helybeli törvényszéki bírót az 1910. év végéig terjedő időre kinevezte.

— **Mesterképző tanfolyam.** A keresk. min. a Technológiai Iparmúzeumban mesterképző tanfolyamot létesített s felszólította az ipartestületeket, hogy a maguk kebeléből jelöljenek ki fiatalabb, ügyes, törekvő iparosokat, akik ezen kurzust elvégezni hajlandók volnának, hogy egyrészt maguk tökéletesedhessenek iparukban, másrészt fiatalabb iparostársaikat s a leendő mestereket — segédmunkásokat szakszerűen oktathassák.

— **Polgármesterek kongresszusa.** A héten Hódmezővásárhelyen az önálló törvényhatósági joggal felruházott városok polgármestere országos kongresszust tartottak, amelyen Komárom sz. kir. városát Vásárhelyi Domokos városi ügyész és Gaál Gyula dr. tanácsnok képviselték.

— **Kinevezés.** A vármegye főispánja Sáfary Lehel a kúrthi anyakönyvi kerületben teljes hatáskörrel helyettes anyakönyvvezetőnek nevezte ki.

— **Miniszteri szemle** E hó 18-án d. u. Darányi Ignác földmivelségi miniszter meglátogatta az újvárosi méntelepet. A miniszter társaságában voltak Mezőssy Béla államtitkár, több képviselő és miniszteri hivatalnok. Az előkelő vendégeket a méntelep bejáratánál Ghyczy Dénes vármegyei alispán és Domány János polgármester, kir. tanácsos fogadták. A méntelep megismerése után az új főgimnázium épületét tekintette meg behatóan a miniszter és kísérete. Majd a földmives-iskolába hajtottak ki, ahonnan rövid pihenés után a miniszter kíséretével duna-örsi birtokára rándult át.

— **Beiratások a főgimnázium I. osztályába.** Azon helybeli tanulók, kik a jövő isk. évre a főgimnázium első osztályába be akarnak iratkozni, e szándékukat a gimnázium igazgatójánál már július hó 1-én és 2-án jelentsek be délelőtt 11—12 óra között. Levelelben való jelentkezésnek helye nincs. Az említett napokon bejegyzett tanulók végleges beírása az igazgatónál és az osztályfőnöknél a rendes beírás és fölvetel idején, szeptember első három napján történik a rendi székházban, mindig csak délelőtt 9 órától 12-ig. Ha a július elején bejegyzett tanuló a rendes beírás napokon személyesen nem jelentkezik az igazgatónál és az osztályfőnökkel a belépésre való jogosultságát elveszti. Az igazgatóság.

— **Jegyzők országos gyűlése.** Az orsz. központi jegyzőegyesület június 28. és 29. napjain tartja rendes évi közgyűlést Budapestben.

— **A katolikus népszövetség megalakítása** ügyében vasárnap, folyó hó 28-án délután 5 órakor előértekezlet lesz a Katolikus Legényegylet nagytermében, melyen több kiváló szónok fogja kifejteni a népszövetség célját.

— **A polgári leányiskolák új tanterve.** Elkészült a polgári leányiskolák új tanterve, mely legfőképpen azt a célt szolgálja, hogy az ország tanuló leányai teljes befejezett tanulmányokhoz jussanak a polgári leányiskolában, hogy a társadalmi és életföldadatait

tisztán felfogni tudó leányok hagyják el az iskola padjait, miután az általános műveltséget megszerezték. Ily módon az új tantervben lerakott fontos szempontok figyelembevételével készültek el a tankönyvek is, amelyek alapján a jövő tanévben a tanítás az első osztályban már megkezdhető lesz.

— **Az orsz. munkáspénztár közgyűlése.** Az országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztár június 28-án és 29-én Budapesten rendkívüli közgyűlést tart, melynek előreláthatólag nagy fontossága lesz a munkáspénztárak életében. A közgyűlés tárgysorozatán ugyanis a jelenlegiek helyett új alapszabályokat alkotnak és ezek keretében állapítják meg az átlagos napibérosztályokat, a betegség esetén nyújtandó segélyek méreteit, megállapítják a járulékszázalékot és kimutatják a födözetet.

— **Naszvad pusztulása.** Szombaton d. u. 1 óra körül tűz ütött ki Naszvadon, amely a nagy szárazság miatt óriási károkat okozott a törekvő községben. A szárazság miatti vízhiány, a szélvihar okozta, hogy oltsárról szó sem lehetett. Különben is a lakosság nagy része kint a mezőn dolgozott, az otthon maradtak pedig fejüket vesztve azt sem tudták, mihez kapjanak. Az ádáz erővel tomboló tűznek a község fele áldozatul esett, leégett a plebánia lak és a nagy korcsma is. A tűz hírére a környékbeli falvak és Ersekújvár tűzoltósága is a helyszínére sietett s emberfeletti erővel munkálkodtak a tűz terjedésének megállításában. Mivel igen sok épület, gazdasági eszköz, egyéb holmi biztosítva nem volt, sokan jutottak koldusbotra. Mint újabb értesítések bennünket, emberéletben is esett kár, leégett még az iskola, az izraelitai templom, a postahivatal, magtár. Leégett összesen 164 lakóház s ebből 30 nem volt biztosítva. 280 család maradt hájléktalanul. A kár 200.000 K. Elpusztult igen sok állat, így pld. 25 db. csikó. A segélygyűjtés azonnal megindult, még aznap adakoztak a következők: A gútai hívek 100 K, 52 f, a gútai hitelszövetkezet 100 K, a gútai szent Antal-egylet 30 K, Palkovich V. gútai esperes-plebános 50 K, Seyler Károly bajcsi esperes-plebános 50 K, a gútai rk. káplán 25 K, Zichy Miklós gr. országos képviselő 100 K, Farkas Ferenc p. anyalái intéző 50 korona.

— **A párbőr szolgáltatások rendezése.** Számos kath. plebániában a nem katolikus vallású egyének is teljesítenek u. n. dologi természetű párbőr szolgáltatásokat a kath. plebánosoknak. Ezek a szolgáltatások az eddigi tapasztalatok szerint állandóan jogvita tárgyát képezik és míg egyfelől azoknak, a behajtása a lelkesekre nézve nagyobb nehézségekkel jár, addig másfelől gyakran surlódásokat idéz elő. Ezen tapasztalatok folytán Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy a nem katolikus egyének véglegesen mentesítenek a szóban levő szolgáltatások alól, viszont a kath. plebánosok az ezen szolgáltatásokból eddig befolyt jövedelmük elvesztéseért kárpótlásban részesítenek.

— **A kerékpáros tartalékosok figyelmébe.** Felhívják az 1908. év őszi fegyvergyakorlatra bevonuló azon tartalékosokat, akiknek kerékpárjuk van és szolgálatot teljesíteni azzal óhajtanának, hogy ezen szándékukat a katonaugyosztálynál mielőbb jelentsék be. A kerékpár után külön 15 korona díjat kapnak és esetleges, szolgálatban történt károkat a katonai parancsnokság megtéríti.

— **Méhészeti vándorgyűlés.** Minden tekintetben érdekesnek ígérkezik a komárom-megyei gazdasági egyesület méhészeti szak-

osztálya által folyó évi július hó 7-én d. e. 1/211 órakor Komáromban, Monostor hegy-község iskolájának tantermében, Hiszek Nándor tanító és Molnár Gyula szőlőnagybirtokos urak méhtelepeinek megtekintésével kapcsolatban tartandó VII. vándorgyűlés. Ugyanezen alkalommal, rendezti a „Magyar Országos Méhészeti Egyesület“ ez idei első tanulmányi kirándulását, melyre egy a szakosztály, mint az országos méhészeti egyesület tagjai, valamint az érdeklődők, méhésztestvéri szeretettel meghívotnak. Komárom, 1908 június 15-én. Baranyai Géza elnök. Lakatos Károly titkár. A vándorgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Előadás a méhészeti köréből. Előadó: az orsz. méh. egyesület tagja. 3. Méhészeti tapasztalataim. Előadó: Hiszek Nándor. 4. Ósdiságok a méhészeten. Előadó: Lakatos Károly. 5. Meteorológiai megfigyelések az ákácvirágzás kezdetére nézve. Előadó: Szabó György. 6. Indítványok. 7. Gyakorlati méhészeti fenti méhesekben. Szíves figyelembe: Délután 2 órakor közbéd. Egy teríték ára 3 korona. A résztvenni szándékozók Lakatos Károly titkárnál (Komárom, Zámory-utca 3. szám) június végéig jelentkezni szíveskedjenek.

— **A vízbe fult.** Folyó hó 18-án Molnár Mihály becsali pusztai lakos Mihály nevű 11 éves fia lovakat usztatott a Vágduán, miközben a folyóba fult. Holttestét kifogták.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az ácsi önkéntes tűzoltószázad a 25 éves fennállási jubileuma és zászlóavatási ünnepéje után a parancsnokság és a rendezőbizottság nevében mindazon nemesszívű adakozóknak, akik az egyleti zászló költségeinek fedezéséhez, a zászlószegek szíves elfogadása által hozzájárulni s általában mind azon vidéki bajtársaknak és megjelent vendégeknek, akik ünnepélyünk sikerét anyagi és erkölcsi támogatásukkal előmozdítani kegyesek voltak, hálás köszönetét nyilvánítja Csermák Hugó parancsnok, rendezőbizottsági elnök.

— **Ha egy asszony** Schicht „szarvas“ jegyű szappanával mos, s mellette egy más asszony közönséges, kemény és nehezen oldódó szappannal, a mosással az lesz előbb kész, aki Schicht „szarvas“ jegyű szappanát használja. Egy év múlva a másik asszony lesz előbb kész, de fehérműjével, mert a könnyen oldódó „szarvasszappan“ kiméli a fehérműt és a színeket nem támadja meg.

Felelősszerkesztő: Ecsei Dénes.

Laptulajdonos: A Komárom és Vidéke lapkiadóvállalat

LIPIK Slavóniában

Vasut-, posta- és távirádaállomás.

Elsőrangú fürdőhely.

Egyetlen jód tartalmu alkálius hévíz (64° C. Európában, Páratlan gyógyhatású a tápcsatorna és a vizeleti utak összes hurutos megbetegedései, hogy savas áttétel, közsvény, csusz és ischias, görvély angolkór és az összes vérbetegségek ellen.

Ivókúra. Hévízes fürdők.

Vizgyógyintézet. Inhalatórium.

A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik.

Kivánatra prospektussal és bővebb értesítéssel szolgál **a fürdő igazgatóság.**

MITIGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szén-sav ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

Minden külföldi fölülmul hazánk természetes szén-savszíves királya

Kedvelt borpíz!

a mohai **ÁGNES**-forrás

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: A Komáromi Vendéglősök, Koresmárosok és Kávésok szikvizelőállító szövetkezeténél.

Milenniumi nagy eredméllyel kitüntetve. Kitűnő asztali bor- és gyógyvíz, a gyomor- és emésztőszervek számára. **Mindenütt kapható!**

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

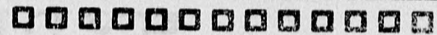

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappanával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja

1904. St. LOUIS Grand Prix.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdő

Kristály-ásványvizet!

legyen mindennapi italod!

Természetes hidrokarbonátos ásványvíz-forrás, mely szén-savval telítetik. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital. Vidékre díjmentes szállítás. Kérjen árjegyzést a Szt.-Lukácsfürdő Ktvállalattól Budán

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a t. építő közönséget miszerint elváltak új épületeknek teljes elkészítését, javításokat, valamint tervek, és költségvetések, készítését, a legjutányosab árakért, *felelősség mellett.*

Az építő közönség b. pártolását kérve maradtam

tisztelettel

Kürthy Lajos

Képesített kőműves mester és építési vállalkozó. Komárom Viz-utca 16.

Hotel Belvedere

Wien,

Igazi szép kilátás a legnagyobb és legszebb parkra WIENBEN, szőlőkultúr, vízeséssel, híddal, fővel és stb. 200 szoba 1—8 K-ig. légszusz és villanyvilágítás. Mindentétele nagyobb elszállásolás a beérkezés után. Schneeberg-Aspang vasútállomás mellett. Landstrasser-Gürtel 27. ■ ■ ■ ■ ■ Telefon 9262.

Staatsbanhóttal, Arsenállal és Südbanhóttal szemben.

Sőlő-sajtók

Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószervekkel kézihajtásra

HYDRALIKUS SAJTÓK

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlő-malmok, boggyózó gépek

Teljesen fölszerelt szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve.

Lé-sajtólók, boggyó örlők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs hámozó és vágó gépek.

Szabad, önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére.

Szőlő-ekék

gyártanak és szállítanak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntőjeje és gőzhámorai által

BÉCS, III. Taborstrasse 71.

Kitüntette 610 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontelárúsítók keresetnek.

BUZIÁSI PHÖNIX

ÁSVÁNYVIZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentesített, szénsavdús, rendkívül üdítő asztali víz.

Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógyomlóra használva, vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdön

Biztos tapadás!

Legnagyobb hatékonyság!

! MEGSZÜNT !

A PERONOSZPORA

Nincs többé Lisztharmat! Sárgaság! Fürtrothadás! Moly! Űszög! Gomba és rovar nem pusztítja többé szőlőnket, burgonyánkat, kerti és gazdasági növényeinket! Milliókra menő nemzeti vagyont mentünk meg évenként, ha...

SCHLOESING

világhírű franciaországi mezőgazdasági vegyész az „Institut“ tagja által feltalált és

„MARSEILLE“-I

gyárában készült, minden kulturállamban fényesen bevált, rézgálic alapon gyártott bordói permétező porát, mesés finomságú lecsapott kénporait moly-pete irtó „Pyaroin“-jat használjuk. E szerek most már magyarországon is kaphatók. Vezérképviselet Magyarországon részére:

FRANKL ADOLF banküzlete
Budapest, Eötvös-utca 19. Eötvös-udvar.
Saját ház, Telefon 25—40.
Részletes ismertetéseket, árjegyzéket díjmentesen küld és mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál a fenti vezérképviselet továbbá Komárom-vármegye területén a

Komárom és Vidéke Gazdasági és Ipari Hitelszövetkezet
Komárom. (Vármegyeháza.)

Védjegy: földgömb.

Védjegy: Schloesing Marseille

G O D D A M !!

Végre egy gyorsan és biztosan ható tyukszem szer,

COOK & JOHNSONS

amerikai szabadalmazott

TYUKSZEM-GYÜRÜI

1 darab 20 fill., 6 darab 1 K, postán 20 fillér portó.

Kapható a birodalom minden gyógyszer-tárában, valamint orvosszerdrogériában stb.

Varró gépek

Singer
Kayser
Gritzner
Centrál bobbin
Adria karikahajos

varró gépek

részletfizetésre kaphatók

SPITZER ADOLF és Társánál
Kossuth-tér és Jókai-u. sarkán.

Pormentesítő padlóolaj.

Szives tudomásul!

Nagy raktár Linoleum gyorsan
száradó és Borostyánkő**padlófestékekből,**valamint mindennemű padló-
kenőcsök, viaszokból.
Gyorsan száradó email festékek kerti és egyéb fa- és vasbutorok festéséhez az összes színekben kaphatók.**Szalmakalap**
lakkok minden színben. Olaj-
és porfestékek az összes
színekben.**Rehberger Festvérek**
fűszer, csemege, ásványvíz, festék, és lisztker.
: Komárom, Klapka-tér. :

Pormentesítő padlóolaj.

Friss töltésű ásványvizek!

Friss töltésű ásványvizek!

Naponta friss tea-vaj és sajtok.

ÉRTESETÉS.

Bátorkodom a n. é. közönség figyelmét felhívni üzletemre,
hol mindennemű tavaszi cikkek u. m. padló festékek minden
színben, padló viaszok, kerti virág- és veteménymagvak, francia-
és angol lümagvak, továbbá mindennemű fűszerárak a legjutá-
nyosabb árak mellett kaphatók.

Tisztelettel

HEIMLER JÓZSEF

fűszer- és csemegekereskedő

16/29

KOMÁROM, NÁDOR-UTCA.

Idei burgonya és harsó.

Bor és sör zárt palackokban eladása.

Komáromi Első Takarékpénztár Áruosztálya

Telefon szám 145. Komárom. Kossuth Lajos tér 8.

Mezőgazdasági gépek, (járgányos cséplőgépek, motorok,
rosták, vetőgépek stb.), továbbá az összes gazdasági
cikkek s varrógépek nagyban és kicsinyben, előnyös
fizetési feltételek mellett, részletfizetésre is kaphatók.

Áruosztály-főnök:

BAUSNITZ SÁNDOR.LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK
KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSBEN

KOMÁROMI FŐRAKTÁR:

„PANNONIA“ könyvkereskedés

: KOMÁROM, BAROSS-UTCA 6. :

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE.**Spitzer Adolf és Társa BUTOR**áruháza

Rendkívüli nagy választék. Szolid készítmények.

Mérsékelt ára.

Kedvező fizetési feltételek. Jókai-utca sarok.

Komárom,
Kossuth-tér és

Egyedül valódi **THIERRY BALZSAMA** csak a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb megküldés 12/2 vagy 6], avagy 1 szabadalmazott különleges utazó-családiüveg 5 korona. — Csomagolás ingyen.

Thiery Centifolium — Kenőcse.

Legkevesebb megküldés 2 doboz 3.60 korona. A legjobb háziszerek gyomorba, gyomorfés, göres, köhögés, mellbaj, Entzündung aller inneren Organe köszvény, tagszagatás, mindenféle seb, sorvadás tályog, daganat, Verletzungen jeder Art stb. ellap. — Így tessék címezni: Védőangyal gyógyszerár

Thierry A., Pregrada Robics mellett.

Raktárak Budapesten: Török József gyógyszerész, Egger I. és Egger Leó dr. és Vértés L. Lugos.

Alulírott felhívom a nagy-rabecsült építő közönség b. figyelmét

építési irodámra.

Komárom-Ujváros || Telephon szám Igmándi-ut. 111.

Teljes tisztelettel

Hajagos Andor

építész és okl. építőmester.

ÉRTESETÉS.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy bármiféle

cserepes munkát

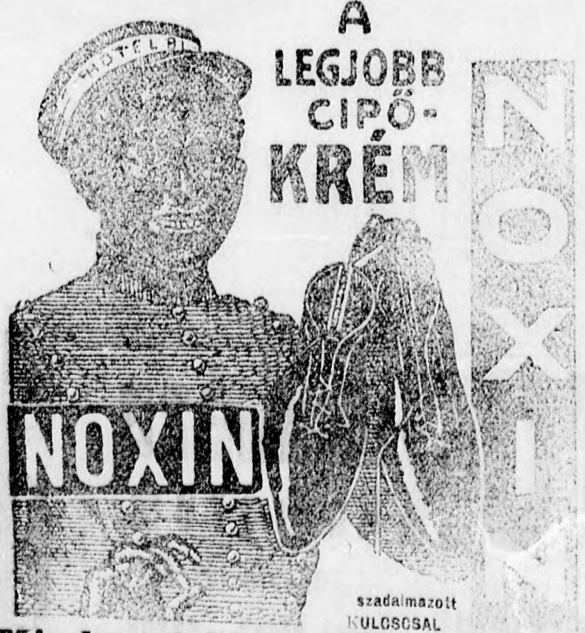
ugymint újmunka, javítás és tetőzetek évi jókarban tartását a legjutányosabb ár és jótállás mellett vállalom el.

kegyes pártfogást kér

DROSZT JOZSEF

cserepesmester, Mester-utca 6.

NOXIN

Minden jobbüzletben kapható
Hohsinger Testvérek Bpest.

Czimbalmot

ne vegyen míg **Reményi Mihály** a m. kir. zeneakadémia házi hangszerkészítőjétől árjegyzéket nem hozatott Budapestről, Király-u. 58. Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő. 1—52. 1/18.

100000 drb - készlet **Szegfűésrózsa** 100000 drb - készlet

Skorka János rózsa és szegfűtelep tulajdonos, ajánl direkt külfországból beszerzett **óriás virágu Rem szegfűket** és nyakba nemesített **bokor-rózsákat**. E nagy készlet miatt egyideig **30 százalékat** engedélyezek. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Több díjjal kitüntetett nagy virágkerteszetemben mindenféle **csokrok, koszorúk** mélyen leszállított áron készíttetnek. — **Tenyésztőtelepemről** vágott **virágjaimat** és begyökeresedett cserepekben nyíló **rózsákat, szegfűket, jácintokat** stb., a legolcsóbb napi áron szállítom. — Sok nemesfajú **szegfűmagvaimról** szülő név- és árjegyzékkel készséggel szolgálok.

Skorka János
:: 5 hold rózsa- és szegfűtelepe ::
:: : B.-Szarvason. : ::

Kiadó lakás. Megyeresi-utca 10. sz. Thali Gézané házában 4 szobás lakás a mellékkeliségekkel együtt azonnal kiadó.

TÉVEDÉS,

ha valaki azt mondja, hogy jobb kávét vagy pedig olcsóbban tud kávét szállítani mint

Fratelli Deisinger

: fiemei cég :

Budapesten

: a királyi bérpalotában. :

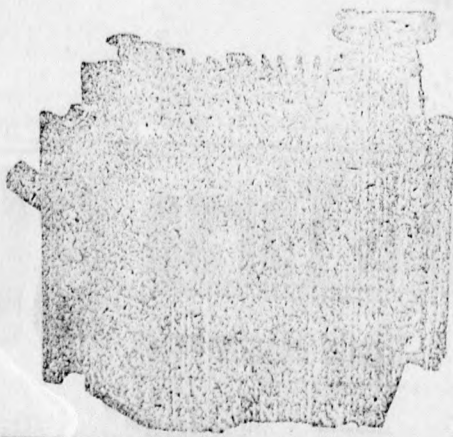
Megszabadul a gondoktól

ha egy szőrekoztató hangszert hozat magának

Wagner

a **HANGSZER-KIRÁLY**-t
Bpest, VIII. József-körút 15/v. s
Telefon 67—85.

Több polgári zenekar, számos zeneiskola és a fővárosi hadsere szállítója. — Magyarország legnagyobb hangszer-áruháza különlegességi hangszerekben. —

Harmonika tapsantókkal és csörgőkkel.

Ezen hangszer, olyannyira ezerszerű és eredeti, hogy mindenhol kedvelik. Középnagyságu csinos szekrényben 10 billentyű szabadalmazott nickel sarokvédővel, háromszoros erős hangokkal, dupla fuvó és kapcsolókkal, szabadalmazott tapsantókkal és csörgőkisérlettel, melyek az indulóknál és csárdásoknál jutnak érvényre. Ára magyar önkéntes iskolai és magyar dalokkal együtt 12 K.

Uj! „FUVÓORGONA“ Uj!

Ezen hangszereken bárki 1 óra alatt megtanulhat játszani 44 cm. hosszú, 12 cm. széles, csontbillentyűzettel keményfa szekrényben 17 ujezást gyűrűvel díszítve, — iskolával, dalokkal együtt ára csak 8 korona. — **Wagner-harmonikák**, elismert jó hanggal frt 2.50, 3, 4, 5, 6, 8 forint és feljebb. **Wagner-hegedű** 3, 4, 5, 6, 8 forint és feljebb. **Wagner-fuvola** 2, 3, 4, 5, 7 forint és feljebb. **Harmoniumok** iskola-, templomi és házi használatra alkalmai vételárban. Az összes zenekari-, iskola és egyéb más hangszerek olcsóbb árban és jobb minőségben mint bárhol.

Képes hangszer-árjegyzék ingyen.

Szőlőoltvány! Szőlővessző!
A világhírű Delaware adja a legjobb bort; oltani permetezni nem kell! Gyökeres 1000 drb. 100 kor., sima 50 kor. Szőlőoltványok ezere 140 kor., a legnemesebb fajokról. Árjegyzék ingyen. Rendeltetési cím: **Szigyártó Nagy Mihály** Felsőszerecs, (Somogyin.) 1—18. 1/18.

A sikeres befőzés (conserválás) titka a **WECK**-ben rejlik.
Erről kimerítő ismeretést ingyen küld **GEITNER és RAUSCH** cég.
Budapest, VI., Andrassy-ut 8.

Nyomdász tanonc felvétetik a „Szent bászó“ könyvnyomdában Komárom, Megyeresi-utca 79.

KOMÁROM és VIDÉKE

PÁRTONKIVÜLI FÜGGETLENSÉGI 48-as HETILAP

Megjelenik: vasárnap a kora reggeli órákban.

Előfizetési ár:

Egész évre helyben 4 korona, vidéken 6 korona.
Fél évre " 2 " " 3 "
Negyedévre " 1 " " 1.50 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kisbaross-utca 1 sz.

Előfizetési és hirdetési díjakat a
kiadóhivatal veszi fel.

Apró hirdetések egyszeri közlése 15 szolg 1 kor
Minden további szó 6 fillér. Nyiltéri közlemények
garmond sora 30, petit sora 40 fillér.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

VI. évfolyam.

26-ik szám.

Komárom, 1909. július hó II.

Egy esztendő megmentése.

Ma mindenkit talán a politika érdekkel legjobban. Érdekesebbnél érdekesebb politikai események kergetik egymást, hol összedől egy remény, hol meg felépül, de hogy mi lesz holnap: senki sem tudja.

Bármiképen is zajong körülöttünk minden, időszerű egy olyan tervvel foglalkozni, amely most került felszínre és az utánunk következő nemzedékre vonatkozik. Foglalkozzunk kissé a jövő nemzedékkel is, dolgozzunk ne csak az azonnali szükségletekért: a mai napért.

Egy fővárosi iskolaszék elnökéhez egy felterjesztés érkezett, amelynek az a tartalma, hogy mentsünk meg egy esztendőt gyermekeink életéből. Most ért véget az iskolaév és tehát most időszerű erről beszélni. Az az év, amelynek megmentéséről szó van, a zsenge gyermekek játékéve. Az iskolakötelezettség jelenleg a hatodik életévnél kezdődik. Az a pedagógus, aki ezt a felterjesztést tette, azt állítja, hogy ebben a rohanó korban, amikor a sietségtől és az életküzdelemtől mindenki veszedelmesen ideges, a

gyermek a hatodik életévében még teljesen fejletlen. Testileg, lelkileg az Nagyon is szüksége van még egy esztendőre játékra, mozgásra, fejlődésre. Ez esztendő alatt annyira kifejlődik, hogy az élet küzdelmei el szemben jobban megerősödik. Kezdődnek tehát a tanulási kötelezettség a hetedik esztendőnél.

Nagyon rossz kifogás az, hogy nem lehet az egyént megfosztani az egy évvel előbb való érvényesüléstől, nem lehet elvenni a munkaidejéből egy esztendőt. A ki egy évvel később végzi iskoláit, az egy évvel elkésik az érvényesüléstől.

Ha az iskolakötelezettség a hetedik életévben kezdődik, akkor játszva végezheti el a gyermek az első és a második osztályt egy év alatt. A tananyag aránylag oly kicsiny, hogy a kifejlődött gyermek megerősítés nélkül végezheti el a második és első osztályt egyszerre.

Igy lehet megmenteni a gyermeknek egy esztendőt a legdrágább idejéből anélkül, hogy elvesztene egy évet a munkaidejéből és érvényesülési idejéből.

A terv oly nagyfontosságú, annyira

belenyulik a felszűrődő nemzedék jövőjébe, hogy minden pedagógusnak, aki komolyan fogja fel hivatását, kötelessége ezzel a kérdés el behatóan foglalkozni. Az argumentumokat pro és kontra mérlegelni kell és mindent jól fontolóra kell venni, mielőtt döntenek.

Nálunk úgy félnek a tanügyi reformoktól, mint körülbelül a katonaiaktól. Akármilyen üdvösnek is lássék valamilyen újítás, félreteszik, épen azért, mert újítás. A „copf“-ot senki sem meri levágni.

Tartunk tőle, hogy e kérdés fölött is napirendre fognak térni, épen azért, mert minden jel arra mutat, hogy üdvöz. Mert nálunk sürgősen megvalósítanak mindent, ami talán senkinek sem kell, amit senki sem óhajtott, ellenben mindent ad acta tesznek, a mit mindenki óhajtott és a megvalósítást mindenki várja.

Színház.

Ma este bezárulnak a színház kapui, Mezei tartulata befejezi itt sok sikert aratott előadásait, hogy művészetével Esztergomban szolgálja a magyar színeszet ügyét.

Mezei mindent elkövetett, hogy a kö-

nyom, dőbra kerül az ősi kuria s földöntutova lesz az édesanyja.

Megborzongott s szinte öntudatlanul tovább indult, hogy bucsut vegyen Majától, a boldogságtól. Sohasem félt Ezen a holdas éjszakán megismerte a félelmet. Maga sem tudta mi történt vele. Minden zöreire ijedten megállt. Az erdő rejtelmes bugása, melyet oly nagyvonal szeretett, most megrémítette a fák árnya, mintha csupa halálos ellenség szilimettjei lettek volna. Egy kis tisztásra ért. Szinte riadtan visszahökölt. Ott állt előtte Maja, az ezüstös fényözönben, csábosan, szebben mint valaha. Azt hitte álmodik, de már a nyakán csüngött a leány s szenvedélyes, suttógó, szemrehányó hangon beszélni kezdett.

— Miért tetted ezt velem?

— Imádlak.

Maja csókolta a hol érte s szinte fuldokolva suttógtá:

— Nem adlak oda senkinek, Érted senkinek.

— Hisz ezután is a tiéd maradok. Csak téged szeretlek.

Mi közöd ahhoz a leányhoz. Ő tanított-e meg a boldogságra? Ő adta-e neked a szépségét, az ifjúságát? Mit adhat neked a pénzén kívül?

„Komárom és Vidéke” tárcája.

LEGÉNYBUCSU.

A felhők mögül előbukkanó hold ezüstös fényözönt szórt az esőáztatta lombkoronákra. Havady Barnabás vállára vetett puskával, gondolatokba mélyedve lassan haladt a sűrű erdővel borított hegyoldalon. Koronként visszapillantott a völgyben pihenő falura. Aludt minden. Csak a nagy, fehérre meszelt kástély egynemely ablakából világitott imbolygó gyertyafény. Ott nem aludtak. Készülődtek a holnapi lagzira. A Havady Barnabás lakodalmára, aki a holdas, csöndes éjszakán nekivágott a hegyoldalnak, hogy a rengetegben bucsut vegyen a legényélettől.

Havady Barnabás keserűen mosolygott erre a gondolatra. Az ő legénybucsuja. Másnak beszélnek azt, mikor a legény a násznapja előtt bucsut vesz az ifjokor bolondságaitól, hogy egy szeretett nő oldalán megbirkózzék az élet küzdelmeivel. Pezsgővel, vidám muzsikaszó mellett esik a legénybucsu. S ő? A Havady — nemzetség büszkesége, a Havadyak vagyonának egyetlen örököse elűtött a többi fiutól. Nem ismerte a vele

egy társadalmi osztályhoz tartozó ifjak hőbortos kedvteléseit soha. A könyvein kívül nem érdekelte csak a vadászat. Ha belefáradt a komoly munkába, vállára kapta a duplacsövű Winsches terét s nekivágott a rengetegnek. Nem is kíváncsított egyéb szórakozás után, amíg most harmadéve meg nem ismerte Maját a ragyogó szemű, náddereku cigányleányt, aki először tanította meg rá, hogy mi a boldogság. Azonnal sutba dobta a könyveket s egész nap a rengeteget bujta — kettesben.

S ime, most a csöndes, holdas éjszakán ki idejött, hogy elbucsúzzék a boldogságtól. A keskeny uton, mely a hegyoldalon át a szomszédfaluba vezetett, hatalmas kőkereszt-hez ért. Megállt. Itt ismerte meg Maját, most harmadéve. A ragyogó szemű, kőbor cigányleányt, akinek a kedvéért hajlékot adott az egész karavánnak a szomszéd faluban. De nem tudott róla senki a boldogságokról, csak a rengetek. Arról a végtelen boldogságról, amely őt egész emberré tette. Hanem hát összeroppant minden. A Havady vagyon eluszott a nagyuri életmódban, amit az apja folytatott s ha holnap el nem veszi azt a vértelen, csunya lányt, akinek huszszorta több az aranya, mint amennyi vézna teste

zönséget megnyerje s tetszését kivívja. Ez szem is ma a t. el. igaz ugyan, hogy az utóbbi napokban megcsappant a színházba járó kedv. No de azért az igazgatónak legkisebb oka sem lehet panaszra, hiszen két hónapon át csaknem minden este telt ház nézte végig az előadásokat.

Az idei színiévad műsora eléggé gazdag és változatos volt s a társulat kiváló tehetségű tagjai zajos sikereket értek el. — Az utóbbi hetekben azonban különösen a segéd-személyzet egyáltalán nem elégtette ki az előadásokhoz fűzött várakozást.

Az utolsó hét előadásai:

Szombaton a „Háromfeleség“ Vasárnap délután „Forradalmi nász“ este pedig a „Tatárjárás“ került színre ismételtén. A közönség mindkét este élvezte az előadást és sokat tapsolt a szereplőknek.

Hétfőn Dobronyi Ödön nyug. máv. fő-ellenőr „Találka a tébolydában“ című eredeti bohozatának volt a bemutatója. — A helyi szerző irodalmi próbálkozása szép számú nézőközönséget vonzott a színpadra. A darabról nincs sok irni valónk s meg kell állapítanunk hogy a vékony cselekményű darabnak bár szerzőjét az első és második felvonásban kihívták nagyon mérsékelt sikere volt. A legsikerültebb alakítást Földesi Vilmos nyújt. Az alanyi költő vidám szerepében sokszor derűtlenségre hangolta a közönséget, Arkosi Vilmos (Mordály Titusz) Tihanyi Vilmos (Bonifác) is mulatságos figurái voltak a kegyetlenül zuhanyos magán tébolydának, Egri Berta (Csitári Lukrétia) tul erős vonásokkal kreálta a zongoratanitónót.

Kedden egy régi bájos muzsikájú operett a „Koldusdiák“ szerzett gyönyörtünetet a nagyszámú hölgyközönségnek. Jól játszottak

Havady gyöngéden lefejtette a leány karjait a nyakáról.

— Meg kell lennie, Maja értsd meg. Az anyám kedvéért, aki különben koldussá lesz?

A leány szemei szikrákat szórtak.

— Mi közöm nekem az anyádhoz? Az enyém vagy s az enyém is maradsz. Elég nagy árt adtam érte.

— Meg kell lennie, Maja, az anyám kedvéért.

Maja kiegyenesedett s fenyegető hangon szólt.

— Nem megmondtam-e akkor, ha a tied leszek, soha másé nem lehetsz?

— Az anyámról van szó Maja, az ő kedvéért teszem.

— Ez az utolsó szavad?

Szinte csunya volt az undorattól.

— Az utolsó Maja, nem tehetek másként.

A leány hevesen toppantott.

— Nos, ha az enyém nem maradhat, másé se lesz.

Egyszerre meglevenedett a tisztás. Havady, az athléta riadtan kapott a puskájához, de elkésett vele. Egyszerre tiz kar ragadta meg s elnyomták, még csak nem is kiálthatott.

A harmatos lombkoronák sejtelmesen susogták.

— A másé se lesz . . .

S másnap s azontul is, hiába várták Havady Barnabást lagzira . . .

Fehér Olga, Komáromi Gizi, Arkosi, Szántó Szalma és Tihanyi.

Szerdán Földes Imre fiatal drámaírónak darabja a „Császár katonái“ került színre Zajos sikert arattak Földesi Vilmos, Bakó Lajos, Ladányi Imre, Arkosi Vilmos, Vadász Lajos és Székely Ilonka.

Csütörtökön újra Dobronyi darabja „Találka a tébolydában“ került színre kevés számú közönség előtt

A héten még csak két előadás lesz, szombaton és vasárnap, hétfőn pedig Esztergomba utazik a társulat.

Nagyigmánd ünnepe.

Istennek két hű szolgája, a magyar szabadság két lelkes bajnoka nyugszik a nagyigmándi temető szélén Mansbarth Antal róm. katolikus és Szikszay János református lelkész, kiket egy napon, egy órában tett csöndes emberekké a hóhéri szerepre kárhoztatott katonák sortüze. 1849. július 12-én kora reggel lövette őket agyon Szuszan tábornok, a hiena Haynaunak egyik vérszomjas alvezére, a nagyigmándi plebánia kertjében. Nagy volt bűnük, mert a szöszékről hirdették a magyar kormány rendeletét.

Ejjel zavarták fel álmából mindkét papot azzal az álürügygyel, hogy haladoklóhoz kell menniök. A mit sem sejtő lelképászorok nyugodtan ültek fel a kocsira, mely halálba vitte őket. Ugyanaznap éjjel történt ez, amikor László József kocsir. papot és Tóth Sándor jegyzőt is elfogták, akiket azonban a véletlen száz bot árán megmentett a vértanuságtól.

A két papvértanu Mansbarth Antal és Szikszay János emlékét ma örökíti meg a Múzeum Egyesület vezetősége. A kivégzés szomorú helyén emléktábla fog állani hogy a késő nemzedékek is házaftas áhitattal és nem szünő halálával emlegessék a dicsőült vértanuk neveit.

Hirek.

— **Tanulmányut.** A budapesti Ludovika Akadémia növendékei július 9-én tanulmányutjukban vármegyénkbe érkeztek.

— **Huszonöt éves találkozó.** Érdekes találkozó volt Győrött vasárnap, amikor azok jöttek össze, akik 25 évvel ezelőtt érettségiztek a győri főgimnáziumban. E találkozóon résztvett Sárkány Ferenc komáromi rendőrfőkapitány és Pollák Henrik dr. volt nagy-megyeri orvos.

— **Áthelyezés.** Pajor Ákos dr. M. A. V. fogalmazót Komáromból Szabadkára helyezték.

— **A komáromi nagy földrengés** emlékét, mely 1763. évben döntötte romba a város nagy részét, július 4-én vasárnap ülte meg a katolikus egyház hálaadó istenisztelettel.

— **Államsegélyek.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a vármegyei könyvtár tartogatására 800 kor. a múzeum céljaira pedig 600 korona államsegélyt adományozott a f. évre.

— **Sakkverseny.** A komáromi sakkkört az újpesti sakk egyesület versenyre hívta, ki még pedig egyszerre két levelezési versenyre. A kihívást elfogadták, s a verseny, amely pár hónapig elfog tartani, már meg is indult.

— **Előléptetések.** A földmivelésügyi miniszter a kisbéri koronadarabomban Thaly Dezső gazdasági ellenőrt gazdasági intézővé, Novotny Béla gazdasági segéd-tisztet gazdasági ellenőrré léptett elő.

— **Kinevezés** Somló Ignác komáromi katonai számvevő altisztet pénzügyi iradattisztté nevezték ki az alsókubini pénzügyi igazgatóságához.

— **Klapka emléke Genfben.** Klapka ábornok, Komárom hős védője, tudvalevőleg Genfben emigrált 1849-ben. A genfi Hungaria diák egyesület emléktáblával jelöli meg lakóházát melyet július 8-án avatnak fel ünnepek közt, Komárom városa, 46 K 95 fillért küldött az emléktáblára a gyűjtés eredménye gyanánt.

— **Antal Gábor** komáromi ref. püspök lelkész képviseli a dunántúli egyházkerületet a genfi Kálvin ünnepeken. Folyó hó 4-én tartotta első magyar hitszónoklatát, amellyel nagy hatást gyakorolt a hallgatóság a. Kilencedikén pedig doktorrá fogják avatni Antal Gábort a többi püspökökkel együtt nagy ünnepek között.

— **Ács és a járásbiróság.** Emlékezni fognak olvasóink arra a szorgalomra, melyet Ács község indított a községnek a komáromi kir. járásbiróság hatáskörébe leendő csatolása iránt, ami főleg a telekkönyv szempontjából könnyítette meg a helyzetüket. Ez ügyben küldöttség is járt a miniszternél, aki megnyugtató választ adott, most azonban arról értesíti Ács községet, hogy a nagyigmándi járásbirósághoz és az ottani közjegyzőséghez csatolja a községet. A miniszter határozata úgy Ács községben, mint Komáromban érthető lehangoltságot keltett.

— **Pályázat ruhaszállításra.** A soproni posta és távirtdarab igazgatóság a kerületben alkalmazott posta és távirtdarab altisztek, szolgák és segédszolgák (363 egyén) egyenruházatának szabómunkájára nyilvános versenytárgyalást hirdet. Közlelbbi felvilágosítás a komáromi 1 számú postahivatalban kifüggesztett pályázatból szerezhető.

— **A szent Benedekrend köréből.** Fehér Ipoly pannonhalmi főapát a szent Benedekrend tagjainak elhelyezéséről az 1909/10 iskolai évre a napokban intézkedvén, Komáromba tanárokul Kiss Szeráfint és Kemenes Illést, Füssre plebánósnak Saly Brunót áthelyezte; Holler Konrád komáromi főgimnáziumi tanárt pedig Pápára helyezte át.

— **A világ legszebb kávéháza.** Ez a név joggal illeti meg a pazar fényvel berendezett Francois kávéházat, amely Budapesten az Andrassy-uton a főváros legszebb látványosságai közt. Vidékiek, ha Budapestre jönnek, el nem mulasztják e kávéházat felkeresni és annak pompájától el vannak ragadtatva. Estéknél elsőrangú cigányzene szórakoztatja a közönséget és párját ritkító ételeket és itaokaf szolgálnak fel, igen szolid árak mellett.

— **Egy hírneves szanatórium ismertetése.** Az ideai szezonban mind tömegesebben keresik fel az annyira kedvelt, gyönyörű fekvésű és eredményes gyógykezeléséről hírneves Park-szanatóriumot. Ez a szanatórium közvetlen a főváros közelében, Dunaharasztn, (Pest megye) fekszik és kiválóan ajánlható azoknak, akik morfnisták, alkoholisták, vagy idegbetegek. Dacára annak, hogy a lakosztályok a legmodernebb eleganciával és a legkényesebben vannak berendezve és minden vendég betegsége természetéhez képest dietikus étkezést folytat, az igazgatóság nagyon szolid árak mellett veszi fel a jelentkező betegeket. Mindenki, akinek ilyen gyógykezelésre szüksége van, forduljon bizalommal az igazgatóságához, melynek pontos címe: Park-szanatórium igazgatósága, Dunaharaszti (Pestmegye) és díjtalanul kap prospektust és felvilágosítást.

Felelős szerkesztő: **ECSEDI DÉNES.**
Kiadja: a „Komárom és Vidéke“ lapkiadóvállalat.

GESSLER SIEGFRIEDcs. és Kir. udvari szállító, József főherceg
cs. és Kir. fensége Kamarai szállítója**BUDAPEST,**

ajánlja különlegességét, az

„ALTVATER“ NÖVÉNYLIKŐRT

és egyéb finom likörgyártmányait, valamint

ezüst üstben főtt valódi

málnaszörpöt.

Elsőrangú fürdőhely

LIPIK
BIZTOSAN GYÓGYITJAa tápasatona bántalmait, huru-
tokat, cukorbetegségeket izületi
bajokat, gyermekkórokat és
vérbetegségeket.Prospektust küld a fürdőigazgatóság **LIPIK**
Slavonia

!! A NAGYMOSÁS MOST KÉSZ ÖRÖM !!

Persil
Modernes WaschmittelA „Persil“, egy modern mosószer!
Teljesen ártalmatlan! Klortartalom nélkül!
Egyszeri kifőzés után hó fehér lesz a fehérnemű!
**Felcsellegessé teszi a dörzsölést, a
kefét és a mosódeszkát!**
Nagy munka, — idő — és pénz megtakarítás!
! Ha egyszer megpróbálja, mindig használja!
Egyedüli készítő Ausztria és Magyarországon:
GOTTLIEB VOITH, WIEN, IIII.
Kapható a helybeli összes fűszerkereskedésekben.**MIÉRT VESZ MINDEN SZEGÉNY ÉS GAZDAG**

egyaránt

DIANA sósborszeszt?

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó

masszirozást. Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerő-
tetéstől keletkeztet és visszamaradt fájdalmak.

Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt

múlnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe

veszik

mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kincset ér egy üveg valódi

DIANA sósborszesz. Bedörzsölés után a fáradt, vagy elernyedtt izmok és 'idegek' visszanyerik
természetes frissességüket és rugékonyságukat.**A kik sokat utaznak,**azok minden, az utazásnál elkerülhetetlen kellemetlenségektől és bajtól
meg lesznek óva, ha **DIANA** sósborszeszt visznek magukkal. — Mert a
DIANA sósborszesz ihatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb
vizet is, hőségtől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fej-
fájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer **Hajón**
utazókat megóvjá a rettenetes tengeri betegségekből származó kellem-
etlen utóbajoktól.**Gyermekápolásnál**valósággal nélkülözhetetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipállását, a
gyakori mandula és toroklobot; fogfájásnál minimálisra redukálja a fáj-
dalmaikat.**Munkások,**kik testi erejük után szerzik meg a mindennapi kenyeret, utolérhetetlen,
kiváló izomerősítő szert nyernek a **DIANA** sósborszeszben. A fáradt
testre üdítőleg hat a gyakori hát és derékfájást meggátolja, néhány előzetes
bedörzsölés által.**Az egész országban mindenütt kapható.**Egyedüli
készítő:**Erényi Béla gyógyszerész Budapest, Károly-körút 5.**

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Használt „DIANA sósborszesz“ üvegeket nem veszünk vissza

Egy üveg Diana
sósborszesz **44 fillér**Egy nagy üveg
Diana sósborszesz**1 kor. 10 fillér**Egy legnagyobb üveg
Diana sósborszesz **2 kor. 20 fill.****Póstán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.****Hivatalnokok, díjnokok,**szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálásabb szert
nem találhatnak a **DIANA** sósborszesznél, amely a sok ülésből származó, el-
maradhatatlan bajok ellen a leghatásosabb biztosan ható szer.**Mint arcápoló szer,**a legkiválóbb a **DIANA** sósborszesz, amely eltünteti a mitesszereket, az
arcbőrt simává, tisztává varázsolja. Sikeresen alkalmazható izzadás ellen, vala-
mint szájbiz megszűntetéséhez. Fürdővízben, mosdóvízben használva a tes-
nek bámulatos rugékonyságot, üdéséget kölcsönöz.**Fejfájásban**szervezők állítása szerint a **DIANA** sósborszesz biztosan ható és a leg-
olcsóbb házi szer.

Esenként miért használják oly előszeretettel a

DIANA sósborszeszt.**minden házban?**Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg
van erőltetve, annak okvetlen szükséges hogy lefekvéskor jól bemasszirozza
magát a**DIANA sósborszeszszel**Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal fel-
frissül az egész szervezet.
Mert a has masszirozása által a széklet teljesen rendbe jön.
Mert a bágyadság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.
Aki egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek dolgoznak, olvas-
nak, irnak, rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfizethetetlen egy jó bedör-
zsölés a valódi**DIANA sósborszeszszel**

mely a fájdalmat a masszirozás alatt szünteti meg.

Óvatosság sohasem árt

azért vegyük a legjobb higiénikus **GUMMI-OVSZERT** Auer-nél 3 minta 1 korona, 6 minta 1 kor. 80 fill., 12 minta 2 kor. 20 fill., 4 kor. 20 fill., 6 kor. 20 fillér (bélyegben is küldhető) utasítással és nagy képes árjegyzékkel együtt, amely az összes óvszereket és különlegességeket tartalmazza.

AUER H. gummigyárak, Wien K.,
Wipplingerstrasse No. 15-24.

**Steckenpferd-
LILIAM TEJSZAPPAN**

A legfinomabb szappan a bőr
ápolására és a szeplők ellen.

Mindenütt kapható!

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli
gyógyhely a magyar irgalmasrend
tulajdona. Elsőrangú kenes hév-
viz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényel-
mes iszap, medence- és kádfürdők, melyek kiváló
gyógyhatással bírnak az összes reumatikus- és
idegbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas- és
villamosvíz-fürdők. Ivó- és belélegzési-kúra. Pros-
pektust ingyen és bérmentve küld **AZ IGAZGATÓSÁG.**

A francia Kozmetike győzelme
DUS KEBELT **ELIXIR LAVALIER** használ-
csak az a külsőleg biztosan ható szert.
Lavalier-től Párisban.
Egy üveg ára 8 K. Kapható gyógyszárakban,
illatszertárakban, drogeriákban vagy utánvétellel
a **Lavalier raktártól Wien**
I., Karlsplatz 8.

Tisztasága **30.000** koronával
szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappannal

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappannal felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeséltetik.

Egyetlen kitűnő alkalmi vétel!

Kereskedők és házalóknak rőfősárakból

• Szétküldés magánfeleknek is. •

40--45 mtr bluzszövetek

(francia zefir) 80 cm. széles, csak 16 koronáért, legújabb finom minták. **Divatzefferek** ruhák, bluzok és ingekre. **Kanavász** ágyhuzatokra. **Oxford** férfiingekre, kékfestett, flanel- és barchet-maradékok 6-14 mtr hosszú, jótállók hibátlanságért, szintartó legjobb minőségben. **Na az áru meg nem felel, a pénz azonnal visszaküldetik és a csomag bérmentetlennel visszavétetik.** Legkisebb vétel 5 kilós posta csomag, 40-45 mtr utánvét mellett. Megrendésnél meghatározható, mennyit melyik csoportból.

Szövészeti S. STBIN Nachod,
Csehszág.

Vegyenek csak

Szt. Lukácsfürdő

Vaiódi háromszögű védjeggyel

1860 T. RAEM. S. KATERBURG

HERKULES MOTOR VÁLLALAT
BUDAPEST KIVÁZSLÓ UT 30.

ELISMERT LEGHÍRESEBB
CSÉPLŐHÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLLÁSSAL

ÜZEMBEN BÄRMIKOR MEGTEKINT HETŐK.

ELSŐRENDŰ SZIVÓGÉZTELEPEK

ÜZEMKÖLTSÉG. LŐERŐ ÓRÁNKINT KÖB. 1 1/2-2 FILLÉR

ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEJYZÉK INGYEN.

Szőlő-sajtók

„HERKULES” kettős nyomószerkezettel kézi hajtással.

HIDRAULIKUS SAJTÓK

magas nyomás és nagy munkaképesség számára.

Gyümölcs-zuzók, szőlő-malmok, bogozó gépek

Teljesen felszerelt szűretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve.

Új-sajtók, bogzó őrítők.

Aszáló készülékek gyümölcs és fozelék számára, gyümölcs-hámzó és vágó gépek.

Szárad. Önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA”-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegyes permetezésére. Szőlő-ekék gyártanak és szállítanak jótállás mellett különleges-ségként legújabb szerkesztés szerint

Mayfarth Ph. és Társa

BECS. II/1 Taborstrasse 71.

gészletes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Gyümölcs-sajtók

gazdasági gépgyárai vasöntődéje és gőzhámorai által

Kitüntetve 620 arany, ezüst éremmel stb

Képviselek és viszontárúsítók kerestetnek

Szt. Lukácsfürdő

gyógyfürdő, Buda.

TÉLI ÉS NYÁRI GYÓGYHELY.

Természetes forró-meleg kénesforrások, iszapfürdők, iszapborogatások massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, hó és kádfürdők, gyógyvizusodák. — Olcsó és gondos penzió. Csusz, köszvény ideg és bőrbajok, lakás és ellátás felől kimerítő prospektust ingyen küld a Szt. Lukácsfürdő igazgatósága Buda.

BLUM LAJOS

kőfaragó és sírkő-raktár

magyar művészek által tervezett modern síremlék raktára

BUDAPEST, VIII., KÖZTÉMETŐ-UT 4.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Márvány, gránit és syenit

ELVALLAL

epítészesi, szobrászati és mindennemű egyéb kőfaragó munkát, nagyobb szabású sírboltok, sírszobrok, uti-kereszt, falburkolatok, emléktáblák készítését, valamint helybeli és vidéki temetőben síremlék javításokat, sírfeliratok vésését és aranyozását. —

LE GIFFON

legjobb francia cigarettapapír,
legjobb francia cigarettahüvely
mindenütt kapható!

Erő sósorszesz a legkiválóbb háziszter, kapható az összes drogeriákban s minden jobb fűszer és vegyeskereskedésbe Kisüveg 30 f, közép üveg 1 korona, — nagy üveg 2 korona.

SIREMLEKEK

egyszerűbb és díszesebb kivitelben kaphatók